

## **Verejná konzultácia na účely strednodobého hodnotenia Európskeho fondu na prispôsobenie sa globalizácii (EGF)**

### **Súvislosti k Európskemu fondu na prispôsobenie sa globalizácii (EGF)**

Európsky fond na prispôsobenie sa globalizácii (EGF) je Európsky nástroj financovania, ktorého cieľom je pomôcť pracovníkom, ktorí stratili zamestnanie v dôsledku nepriaznivých účinkov globalizácie a celosvetovej finančnej a hospodárskej krízy. EGF poskytuje finančné prostriedky na opatrenia s cieľom pomôcť prepusteným pracovníkom nájsť si nové zamestnanie čo najskôr.

Pojem globalizácia sa týka veľkých zmien v usporiadaní svetového obchodu, ktoré ovplyvňujú zamestnanosť v dôsledku:

- značného nárastu dovozu tovaru a/alebo služieb do Európskej únie z krajín a regiónov, ktoré sú schopné vyrábať tovary a služby za nižšiu cenu,
- značného poklesu podielu na trhu v danom sektore v EÚ, členskom štáte alebo regióne,
- premiestňovania výroby alebo poskytovania služieb (a teda aj pracovných miest) do krajín mimo EÚ.

Za prepúšťanie súvisiace s hospodárskou krízou sa považuje prepúšťanie, ktoré sa týka:

- „prepustených pracovníkov a samostatne zárobkovo činných osôb, ktorých činnosť sa skončila v dôsledku pokračovania celosvetovej finančnej a hospodárskej krízy [...] alebo v dôsledku novej celosvetovej finančnej a hospodárskej krízy“.

EGF môže pomôcť, ak prepúšťanie spôsobené takýmito faktormi – či dokonca vplyvom hospodárskej krízy – má veľmi negatívny vplyv na miestne, regionálne alebo národné hospodárstvo.

Financovanie z EGF možno použiť na podporu aktívnych opatrení trhu práce, akými sú pomoc pri hľadaní práce, príspevky na odbornú prípravu/vzdelávanie a mobilitu v prípade neočakávaného (rozsiahleho) prepúšťania.

EGF bol zriadený v roku 2006 (nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1309/2013 zo 17. decembra 2013 bol zriadený EGF na obdobie rokov 2014 – 2020 a zrušilo sa ním nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1927/2006).

V rámci EGF sa od roku 2007 poskytlo viac ako 560 miliónov EUR na viac ako 140 prípadov reštrukturalizácie v členských štátoch na podporu viac než 130 000 pracovníkov, ktorí stratili prácu v dôsledku reštrukturalizácie súvisiacej so zmenami v štruktúre svetového obchodu a s globalizáciou, alebo v dôsledku hospodárskej a finančnej krízy. Viac informácií o skúsenostiach prepustených pracovníkov, ktorí si vďaka EGF našli nové pracovné miesta a pre ktorých sa otvorili nové možnosti, možno nájsť na týchto webových stránkach:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=326>

Na obdobie rokov 2014 – 2020 sa maximálna suma, ktorá je k dispozícii na opatrenia v rámci EGF, znížila z 500 miliónov EUR na 150 miliónov EUR ročne (toto číslo sa zakladá na cenách z roku 2011). Na základe nového nariadenia o EGF je podpora dostupná novým skupinám osôb. Medzi skupinami, ktoré môžu v súčasnosti využiť podporu z EGF (v regiónoch, kde miera nezamestnanosti mladých ľudí v roku 2012 prekročila 25 % a v počte, ktorý zodpovedá počtu prepustených pracovníkov, ktorí prijímajú pomoc), sú mladí ľudia vo veku do 25 rokov (30 ak sa členský štát rozhodne zvýšiť túto vekovú hranicu), ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (tzv. NEET, z anglického „not in education, employment or training“). Predmetná časť nariadenia, ktorá umožňuje mladým ľuďom podporu využívať, platí iba do decembra 2017. Na základe súčasného nariadenia o EGF sa takisto zvyšuje miera spolufinancovania opatrení zameraných na podporu jednotlivcov z 50 % na 60 % celkového príspevku na úrovni EÚ.

Účelom tejto konzultácie je zabezpečiť, aby široká verejnosť, prijímatelia pomoci z EGF a organizácie zapojené do plánovania a vykonávania EGF mali možnosť vyjadriť sa k budúcej podobe EGF a posúdiť, do akej miery bolo financovanie z EGF užitočné z hľadiska týchto kritérií:

- Účinnosť: rozsah, v akom sa prostredníctvom činností spolufinancovaných z EGF dosiahol cieľ umožniť dotknutým osobám rýchlo si nájsť nové zamestnanie, prípadne rozsah, v akom tieto činnosti pomohli mladým ľuďom, ktorí v súčasnosti nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, nájsť si prácu alebo sa vrátiť do procesu vzdelávania a odbornej prípravy.
- Udržateľnosť: boli jednotlivci, ktorí si vďaka opatreniam podporovaným v EGF našli zamestnanie (alebo sa zapojili do procesu vzdelávania) **schopní zotrvať v tomto zamestnaní** (alebo úspešne ukončiť vzdelávanie) v období 6 alebo 12 mesiacov po skončení poskytovania podpory z EGF?
- Efektívnosť: sú **náklady na poskytnutú podporu primerané z hľadiska dosiahnutých výsledkov...**?
- Súdržnosť: posúdenie súdržnosti je zamerané na posúdenie toho, do akej miery sa prostredníctvom finančných prostriedkov z EGF podporujú ďalšie činnosti v prospech prepustených pracovníkov (alebo NEET), ktoré sa financujú z vnútroštátnych zdrojov alebo v rámci iných európskych fondov (napr. v rámci Európskeho sociálneho fondu), a či sa financujú **podobné alebo doplnkové činnosti**. Napríklad, prostredníctvom EGF sa môžu financovať veľmi podobné opatrenia ako tie, ktoré sú k dispozícii pre pracovníkov postihnutých prepúšťaním na vnútroštátnej úrovni, alebo sa takéto opatrenia môžu dopĺňať alebo podporovať (napríklad ponúkaním aktivít, ktoré sú viac prispôsobené potrebám jednotlivcov, ako sú napr. individuálne poradenstvo, partnerská skupinová podpora, podpora mobility atď.), alebo sa prostredníctvom EGF poskytuje možnosť ponúkať rôzne formy vzdelávania alebo odbornej prípravy počas dlhšieho obdobia, než by bolo možné pri využívaní vnútroštátnych finančných prostriedkov.
- Relevantnosť: v rámci tejto časti hodnotenia sa posudzuje, či sú **kritériá na využívanie EGF** (napr. počet pracovníkov, ktorí majú byť prepustení v rámci jedného prípadu prepúšťania počas konkrétneho časového obdobia, aby bola žiadosť o pomoc oprávnená; kritériá, na základe ktorých musí prepúšťanie súvisieť s globalizáciou alebo hospodárskou krízou) naďalej relevantné a či je vhodné využiť EGF aj na podporu mladých ľudí, ktorí sa nezúčastňujú na vzdelávaní alebo sú bez práce (a či je vhodné tento prístup zachovať aj do budúcnosti).
- Pridaná hodnota EÚ: pojem pridanej hodnoty EÚ sa vzťahuje na mieru, v akej EGF prispel k sprístupneniu pomoci pre ďalších prepustených pracovníkov (objemové účinky) alebo v akej dostupnú pomoc **lepšie prispôobil** ich individuálnej situácii, čo by inak nebolo možné, keby pomoc poskytovali iba vnútroštátne, regionálne alebo miestne orgány. V tejto súvislosti sa takisto posudzuje, či sa pomoc poskytla tým skupinám osôb, ktoré by inak vôbec nemali prístup k pomoci (účinky spôsobené šírkou záberu); či opatrenia financované z EGF **viedli k získaniu poznatkov a skúseností** pri poskytovaní účinných podporných činností, ktoré sa následne použili aj v iných prípadoch (účinky, ktoré priniesli získané poznatky a skúsenosti); a či sa v dôsledku využívania EGF zmenil spôsob, akým sa využívajú európske alebo vnútroštátne finančné prostriedky (účinky z hľadiska postupov).